

Kol Jálkov

AZ ORTHODOXIA HÍREI

קול יעקב

כ"א תמוז התשפ"ב – 2022. július 20.

Kiadja: Magyarországi Autonóm Orthodox Izraelita Hitközség

2. évfolyam 47. szám

Hetiszakasz

PINCHÁSZ

פרשת פינחס
הפטרה: דברי ירמיהו

„Parancsolt meg Izrael fiainak és mondd nekik: Áldozatomat, kenyeremet, tűz-áldozataim szerint, kellemes illatú számomra, őrizzék meg, hogy bemutatásuk nekem a maga idejében.”

Július 22.

הדלקת הנרות: 20:12

Július 23.

מעריב במוצאי ש"ק: 21:27

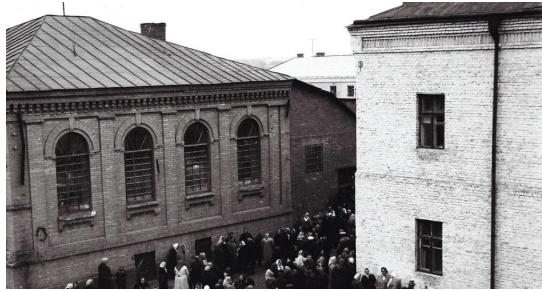
4/18 19:32

מולד חודש אב ביום ה'

A berdicsevi zsinagóga csodája

Történt egyszer Berdicsevben, még Ráv Lieber háGáon idejében, amikor még a nemesek úgy rendelkeztek a földjeiken élők fölött, mint akármelyik vagyontárgyukkal, hogy a rabbi és az ottani gróf összetalálkoztak.

Rabbi Leiber kint állt egy fa tövében, az országút szélétől nem messze, átszelleműlten, mereven állt, miközben tekintetét az ég felé irányította. A furcsa látvány felkeltette a gróf kíváncsiságát, megállította

hintóját, s utasította egyik szolgáját, hogy kérdezze meg, hogy ugyan mit művel ott az a zsidó. A szolga megkérdezte, de a rabbi meg sem rebbent, nem válaszolt. Erre a gróf maga elé vezettette a rabbit, ám ő neki sem felelt, mire a nemes a földre tepergette és harminc botütést méretett rá. Rabbi Leiber zokszó nélkül túrta a fájdalmas csapásokat, majd mikor felállhatott, szó nélkül visszament oda, ahol állt.

A gróf még jobban elcsodálkozott, s elhatározta, hogy mostmár kivárja, mi lesz ebből. Végül hosszas várakozás után a

rabbi odament a grófhhoz és ezt kérdezte: „Testvér, mit akarsz tőlem megtudni?” A gróf erre azt mondta: „Két kérdésre válaszolj, mi volt az előbbi konok hallgatásod oka, és miért szólítottál engem testvérenek?”

A rabbi így felelt: „Imádkoztam, vagyis az Urak Úra előtt állta, tehát neked nem válaszolhattam, mert nem lehettem tiszteletlen az Örökkévalóval szemben. Testvérenek pedig azért neveztelek, mert mi mindannyian egy Atyának gyermekei, tehát testvérek vagyunk.”

„S nem haragudtál meg rám, amiért megcsapattalak?” – kérdezte a gróf, mire a rabbi így válaszolt: „Nem, hiszen nem te, nem is a te szolgád részesített engem büntetésben, hanem Isten fenyegetett meg, mert vétkezhettem. Nem haragudtam rád, inkább sajnáltalak, hogy Isten éppen téged választott ki ahhoz, hogy engem megbüntessen.” Ez a beszéd pedig nagyon meghatotta a gróft, aki megkérdezte, hogy mivel tehetné jóvá előbbi igazságtalan gondolatait.

„Fogadd meg, hogy soha emberre kezdet nem emelsz és nem is emeltetsz, mert mindannyian Isten gyermekei vagyunk.” A nemes pedig megígérte ezt a rabbinak, sőt, ajándékképpen azon a helyen, ahol ez történt, egy hatalmas zsinagógát is építtetett. A város pedig az évtizedek alatt annyira megnőtt, hogy végül körülölelte a felebaráti szeretetből épült zsinagógát, s még ma is a város szívében áll.

English Corner - Parashat Pinchas

Parashat Pinchas deals with many different topics – the genealogy of the tribes, the apportionment of Eretz Yisrael, the appointment of Yehoshua, and the reward granted to Pinchas himself.

In this parasha, Pinchas achieved the Kehunah. This was due to his showing that he possessed the qualities required to be a Kohen. His act of zeal was performed on behalf of the entire nation, to achieve atonement for them. The Bnei Yisrael had fallen to a shockingly low moral level. By Pinchas acting publicly to execute Kozbi and Zimri, and the rest

of the people not protesting, he achieved an atonement for them. His actions were based on a deep concern for his brothers.

Later, the parasha discuss the Kohanim have an inherent deep – rooted love for Am Yisrael, one that causes them to care greatly for the spiritual welfare of others. This is what caused him the merit of eternal Kehunah. Pinchas merited the privilege of Kehunah for his descendants for all eternity.

Later, the parasha discusses the apportionment of the land, and with this comes the subject of inheritance. Children aren't merely

new people that their parents happen to bring into the world – they are extensions of their parents, expressions of their parent's potential.

This what lies behind the protest of the daughters of Tzelafchad. “Why should our father's name be ruined?” “Why should his death be absolute and terminal?” Granted, the ideal situation of his having a son isn't present, but at least let him live on through his daughter's estate. Their case was valid, and they were allowed to inherit their father's estate. (*Brea, Slifkin*)

Shabbat Shalom, Paskesz Sharon

Pinchász (4Mózes 25:10–30:1.)

„Legyen neki és magzatjának utána örökös papságnak szövetsége azért, hogy buzgólkodott Istenéért és engesztelést szerzett Izrael fiai számára.” (4Mózes 25:13.)

Minden bűnös ember úgy védekezik, hogy: „ő is ezt csinálta”. Ezért az Örökkévaló a tízparancsolatot egyes számban mondta, hogy mindenki úgy értse, hogy neki lett meg parancsolva egyedül és nem kell másokra tekintenie.

Pinchász egész biztosan tekinthetett volna Mózesre, Áronra, illetve a hetven bölcsre, és mondhatta volna: ha ők nem tesznek semmit, miért kellene nekem jobban igyekezniem? Miért legyenek „vallásosabb” náluk? Mégsem így gondolta, hanem tette, amit szerinte tennie kellett a Teremtő tiszteleté-

re. Ezért áll így a Tórában: „buzgólkodott Istenéért” – mintha csak az „övé” lenne, és neki egyedül kötelessége megmenteni az Örökkévaló tiszteletét, habár senki más nem teszi ezt... (Chajmász És).

„Rendeljen az Örökkévaló, minden test szellemeinek az Istene, férfiu közösség fölé, [...]” (4Mózes 27:16.)

RáSI azt mondja: „Miután meghallotta Mózes, hogy azt mondja neki a Teremtő, hogy »adj nekik (Czölofchod lányainak) örök birto-
kot atyjuk fivérei között,« (4Mózes 27:7.), azt mondta elérkezett az ideje, hogy magamnak is kérjek, hogy örököljék fiaim nagyságomat.”

Kérdés az, hogy miért pont itt kéri Majse rábenu, hogy örököljék őt fiai? Hiszen Czölofchod lányainál az új információ csak az volt,

hogy a lányok is örökölnék, hogy fiúk öröklék atyjukat már tudta Mózes előbb.

Majse Rábénuról tudjuk, hogy szerényebb volt minden embernél, és úgy gondolt magára mint bűnös emberre. Azt gondolta, hogy egy bűnös ember nem hagyhat örökséget gyermekeinek. Most azonban mikor az Örökkévaló megparancsolta, hogy adja Czölofchod lányainak atyjuk örökét, – bár ők maguk mondták, hogy apjuk „a maga vétkében halt meg [...]” (4Mózes 27:3.) – megértette, hogy a gyermekek nem veszítik el az örökségüket ősük bűne miatt. Ezért itt kérte, hogy fiai örököljék őt, habár, hogy magára bűnösnek tekintett (Rabbi Mordecháj miCsernobil).

Gut sábesz, Paskesz Zev

A „dráj-vochen” szabályai Támuz 17-től Áv 9-ig 2. rész

(7.) Áv hó beköszöntével csökkentik az örömet (az élvezeteket). Nem építenek épületet gyönyörűsége, sem amely csak tágas kényelemre szolgál. Ha már előbb megállapodott egy nem-zsidóval, hogy fesse ki a lakást, ha teheti, – helyénvaló, hogy rávegye, várjon vele tisó beáv utánig, ha nem teheti, megengedhető a festés.

Ha zsidónak van peres ügye nem-zsidóval, szüneteltesse, mert ez az idő kedvezőtlen neki, ha lehet szüneteltesse az egész hónapra, de legalább is tisó-beáv utánig. Az újhódat csak tisó beáv elmúltán szentelik meg.

(8.) Szokás egész Jiszráelben, hogy kilenc napon áv hó újhódatjától tisó beáv utánig nem esznek húst és nem isznak bort. Tilos olyan eledelt is enni, melyben hús főtt, vagy amelyben állatszír van. Még szárnyast is tilos enni, csak akinek árt a tejes étel, az ehét szárnyashúst.

Betegnek minden meg van engedve, mindamelllett, ha nem esik nagyon nehezére, áv hó hetedikétől kezdve hagyja abba a húsos eledel evését. Néhol még a betegágyas nők is tartózkodni szoktak áv hó hetedikétől kezdve a hústól és a

bortól, mert azon a napon mentek be a pogányok a Szentélybe.

De micva-teljesítés örömlakomáján, például a körülmételés vagy az elsőszülött fiú kiváltása napján, valamely Talmud-traktatus befeljegzése alkalmával tartott lakomán szintén megengedhető a hús és a bor. A szülőkön, testvéreiken, gyermekeiken, valamint azokon kívül, kiknek a micva teljesítésében valami részük van, szabad barátságból még tíz embert meghívni a húsos lakomára, de csak olyanokat, akik már máskor is eljöttek hozzá vendéglakomára. Mindez szabad akár erev tisó beáv (előtti napon) délelőtt, de annál később már nem. Az a lakoma, amelyet a körülmételés napját megelőző este szoktak tartani, nem micva-lakoma, ezért tilos azon a hús és a bor, hanem tejes eledellel tartásuk meg.

Sábesz kimenetelének estéjén a hávdálá serlegborát, ha van gyermek a házban, adják annak, hogy igya ki a serleg nagyobb részét, ha nincs ott gyermek, maga a hávdálá szertartást végző is ihatja.

(9.) A kilenc napon ne mossanak ruhát, még olyan inget vagy ruhát sem, amelyet csak böjt után akar felölteni, még nem-zsidó mosónőnek kiadni is tilos, de zsidóasszony

moshatja nem-zsidónak a ruháit, mindamelllett a tisó beáv hetében ettől is tartózkodjék.

Ugyancsak tilos e kilenc napon friss fehérneműt felvenni, vagy az ágyakra új huzatot és lepedőt tenni, még olyat sem szabad, mit már előbb mostak. Csak a sábesz tiszteletére szabad felvenni fehérneműt, fehér terítőt tenni az asztalra, a törülközőt frissel felcserélni, ahogy azt más sábeszon teszik. De fehér ágyneműt nem szabad felhúzni. Ha egy nőnek kell fehérneműt felvenni, hogy tisztulása napjait számlálja, szabad azt kimosnia és felvennie. A pelenkát, melybe a kisgyermeket göngyölitik, mert állandóan bepiszkítják, szabad kimosni.

(10.) Nem készítenek a kilenc napon új ruhákat, sem új cipőket, sem nem kötnek új harisnyákat, még nem-zsidóval se készítessek. Ha nagyon szükséges, például ha mindjárt tisó beáv után tartanak esküvőt a házban, szabad nem-zsidó iparossal megcsináltatni, de zsidóval még ilyen esetben sem. Mindenesetre szabad azonban ezeket már ros chódes áv (hó újhódatja) előtt megrendelni akár zsidó iparosnál is, aki azután újhódat után is dolgozhat rajtuk.

R. Herczog László nyolcadik évfordulója

A hagyomány úgy tartja, hogy a nagy emberek sábeszkor távoznak a földi életből, épp úgy, mint Jozsef, Mose Rábenu vagy Dávid háMelech. Herczog László, Reb Jákov Herczog is magára vette már a szombatot, mikor a péntek esti kidustól hirtelen magához szólította az Örökkévaló. S ennek a támuz 21-ének már nyolc éve!

Reb Herczog régi vallásos család sarja, nagyapjáról Deutsch Gábor זצ"ל egy 2002-es írásában a következő történetet örökítette meg:

„A nagyapa Nagybörzsönyben volt vendégfoglaló tulajdonos, kiváló vallási nevelésben részesült, jeles jesivába járt. Házában sokan megfordultak, híres vendégei voltak, talán még Élijáhu próféta is járt nála. Úgy történt, hogy ismeretlen vendég érkezett a községbe. A vendéglős nagyapa szobájába vitte a vacsorát, amikor látta, hogy az utazó előtt ott a szédertál és a Hágadat olvasa. Kérdő tekintetere ő azt válaszolta, hogy ma peszách séni – második peszách – van, ijár hó 14. – ugyanis a Tóra előírja, hogy aki annak idején valamilyen okból (utazás, betegség miatt) a peszách-i áldozatot nem mutathatta be az ünnep alatt, egy hónap múltán pótolhatja mulasztását. Ma annyi maradt a hagyományból, hogy ilyenkor pászkat szoktak enni. Mivel a vendég a teljes szertartást megtartotta, a házigazda leült melléje és csatlakozott hozzá. Hajnalban valami meleg itallal akart kedveskedni az idegennek, benyitott a szobába, amelyet üresen talált. Nem értette, hiszen az előtérből ki sem mozdult, azon keresztül lehetett a házat elhagyni, mégis a vendégnek nyoma veszett. [...] Örök rejtély, hogy ki lehetett a látogató. Talán csak nem... a Próféta?”

Herczog László újpesti orthodox családba született, apja Herczog Gyula, Reb Slomó Jicchák rabbi volt, aki *szmicháját* a híres pozsonyi jesivában, a Dáát Szófertől kapta, anyja Klein Klára, Mir-

jám Rivka volt. A vallásosságot tehát a szülői házban szívta magába, majd Tóra-tudását Sáje Benedikt rabbi Dob utcai jesivájában tökéletesítette.

Kiválóan *lejnolt* és előimádkozott, egy másik korszak túlélő öregjei mondtak „umájn”-okat a szebb időket idéző áldásaira és újabb nemzedékek tanultak meg tőle *dávenolni*. Működésének fő helyszíne a Dessewffy utcai zsinagóga volt, ahol később megalapította az *Or Chádás* nevű Talmud központot is, s ahol minden reggel *dáfjomi* tanulást tartott.

1978-ban Londonba utazott, ahol *mohél* diplomát szerzett R. Jiszráél Immanuel Jakobovits főrabbitól és R. Jiszráél Brudi Sterntől. Majd hazajövele után több száz *brísz*t csinált nem csak Magyarországon, de a szomszédos országokban is, mint a környék egyetlen *mohelje*.

1979-ben házasodott össze Judittal, mindenki Jutkájával, akivel két leányt neveltek fel, s akik később számos unokával tették boldogabbá őket.

Reb Herczog aktív feladatokat vállalt az Orthodox Hitközségben is – hosszú ideig főtitkára volt, majd 2004-ben, Fixler Hermann זצ"ל halála után ő lett a Hitközségünk elnöke, mely pozíciót jóval azon túl is ellátott, minthogy azt az egészsége diktálta volna.

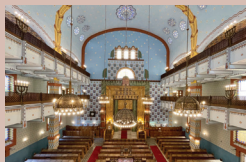
A Tóra-tanítás és *brísz* mellett pedig a legnagyobb és legönzettelenebb micvát is magára vállalta, *חסד של אמת*, az elhunytak iránti tiszteletadást a *טהרה*-kon vitte végbe.

A hagyományoknak megfelelően a lehető leggyorsabban, sábesz után, még támuz 22-én eltemették a régi Gránátos utcai orthodox temetőben, ahol együtt zokogott a főváros egész vallásos zsidósága.

Reb Jákov Herczog nyolcadik jorcájtja idén szerdára esett, mikor a felejthetetlen emlékű *rásokol macévája* mellett újból *minjen* imádkozott.

יהי זכרו ברוך!

LEGYEN A TÁMOGATÓNK!

Kolel • Kazinczy Sász Chevra • Kazinczy Zsinagóga • Dessewffy Zsinagóga • Alma utcai Zsinagóga • Pesti Sul • Teleki Stiebel • Női Klub • Kazinczy Klub • Kidus • Mikve • Talmud Tóra gyerekeknek • Adomány a rászorulóknak • Chevra Kadisa

www.tamogatas.maoih.hu

Hanna Garden étterem

Nyitvatartás:

Vasárnap-Csütörtök: 12:00-22:00

Péntek: 12:00-16:00

Asztalfoglalás: (06 1) 342 1072

web: hannagarden.hu

e-mail: hannagarden@maoih.hu

Kínálatunkban a hagyományos magyar és zsidó konyha nélkülözhetetlen fogásai szerepelnek.

MAOIH 150
5632 ÓTA

Ráv Goldman Chánánjá Jom-Tov Lipa jorcájtja

A polgári naptár szerint idén július 21-ére esik Ráv Chánánjá Jom-Tov Lipa (1907–1980) újpesti rabbi évfordulója, tammuz 22. Régi, Talmud-tudós családban látta meg a napvilágot, s nevét a szigeti rebéről, a טוב יום קדושה szerzőjére után kapta. Apja Ráv Goldman Jozsef Pest megye egyik legjelentősebb orthodox hitközségének, az újpestinek volt a rabbija. Apja halála után ő foglalta el a rabbiszéket, melyet 1944-ig töltött be. A vészidőszak borzalmait családjával együtt sikerült túlélnie, ezt követően pedig Hamburgba költöztek, ahol ő aktívan részt vett a ועד ההצלה munkájában. Ráv Chánánjá Jom-Tov Lipa 1949-ben az Egyesült Államokba emigrált, s New Yorkban a 20. század egyik meghatározó dájenje lett, miközben apja „najpeszter” hagyományait egy tanházban örökítette tovább. Több könyvet is írt, a המטיף című még 1932-ben napvilágot látott, a Talmud-kommentárjai pedig 1959-ben מאורות címen jelentek. Emlékéből fakadjon áldás!

Imaidők az orthodox imaházakban (2022.07.22.–07.28.)

	Szombatfogadás	Szombaton (reggeli, délutáni és esti ima)	Hétköznaponként (reggeli, délutáni és esti ima)
Kazinczy nagyzsinagóga	20:25	09:00; 20:10; 21:27	08:00 és 09:00 (vasárnap) 07:00 és 08:00 (hétfőtől péntekig) 13:30 (vasárnap-péntek) 20:10 (vasárnap-csütörtök)* 20:40 és 21:45 (vasárnap-csütörtök)
Dessewffy zsinagóga	19:00	9:30; 20:15	08:30; 20:30; 21:00
Alma utcai imaház	-	09:00	-
Teleki téri stiebel	-	09:00	-
Visegrádi Sul	-	09:00	-

Hanna Deli

Szeretettel várjuk vendégeinket a Hanna Delibe folyamatosan bővülő árukészlettel, házi készítésű süteményekkel az új teraszon. Péntekenként kézműves bárcheszszal, jeruzsálemi kuglival stb.
 Cím: 1074 Budapest, Dob u. 35.
 Telefon: +36 (1) 342 1639
 Rendelés leadása: rendeles@maoih.hu
Nyitvatartás:
 Hétfő–Csütörtök: 9:00–18:00
 Péntek: 7:00–15:00

Nagykövetségi ebéd

E hét szerdán, a Hitközség elnöke, Deutsch Róbert is az Amerikai Egyesült Államok nagykövetségén ebédelt, melyet a 92 éves Arthur Schneider rabbi tiszteletére rendeztek. Schneider rabbi 60 éve vezeti a New York-i Park East zsinagóga vezetését, melyet a világ egyik legfontosabb zsidó imaházaként tartanak számon. A bécsi születésű Schneider rabbi számára azért is volt különösen meghatározó ez a látogatás, hiszen a szörnyű emlékü Kristályéjszaka után családjával Budapestre költözött, ahol lehetősége nyílt a vészidőszak túlélésére.

Nap	Időpont	Téma	Előadó
Vasárnap	18:30–19:15	Mindennapi cháláchá családfőknek	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Hetiszakasz: ami a múlt hétről kimaradt	
Hétfő	18:30–19:15	Jiddiskájt fiataloknak és idősebbeknek	R. Dan Daniel
	19:30–20:15	Hetiszakasz RáSI-val	R. Paskesz Zev
Kedd	18:30–19:15	Gemará Bráchet	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Muszár	
Szerda	18:30–19:15	Jiddiskájt fiataloknak és idősebbeknek	R. Dan Daniel
	19:30–20:15	Háláchá Smá és t'filá	R. Paskesz Zev
Csütörtök	18:30–19:15	Hetiszakasz chászidut	R. Paskesz Zev
	19:30–20:15	Muszár	